

VEST POCKET KODAK MODEL A

Wie kent niet de Vest Pocket Kodak (VPK)? Vele zijn er nog van in omloop en er is ook al het nodige over geschreven. De nadruk ligt dan vaak op de inventarisatie en datering van de haast talloze varianten. Deze literatuur wil ik aanvullen met een blik op de context waarin de VPK verscheen en de wijze waarop Eastman Kodak het toestel heeft gepromoot.

EVEN VOORSTELLEN

De VPK is een metalen balgcameraatje van 2,5 x 6 x 12,1 cm in gesloten toestand, met een gewicht van circa 263 gram, voor 8 opnamen van 4,1 x 6,4 cm op 127 spoel rolfilm. In de meest basale uitvoering heeft het toestel een fixed focus meniscus lens en een Ball Bearing sluiters met tijden van 1/25 en 1/50 seconde en B en T instelling.

Er zijn twee basis-uitvoeringen: Model A, met een schaarconstructie voor het uittrekken van de lensplank (1912-1926) en Model B, met een loopbodempod met rail waarover de lensplank schuift (1925-1934). Model B kent een eigen kleurrijke geschiedenis, die ik hier niet verder behandel. Model A bestaat uit de vroegste versie zonder autographic voorziening (1912-1914) en de opvolger met autographic mogelijkheid (1915-1926). Bij beide zijn er nog "gewone" uitvoeringen en "Special" uitvoeringen met betere objectieven, al dan niet focusseerbaar, en soms zelfs met Compur sluiters.

Wie belang stelt in verdere onderverdelingen en varianten vindt informatiebronnen in de literaturopgave. Meer informatie over de autographic voorziening staat in PHT nr. 3 en 4 van 2006.

VESTZAKCAMERA'S

*You don't carry it;
you wear it—
like a watch.*

MADE WITH A VEST POCKET KODAK

The Vest Pocket KODAK

With a "Vest Pocket" you're always ready for the unexpected that is sure to happen.

Your larger camera you carry when you *plan* to take pictures. The Vest Pocket Kodak you have constantly with you to capture the charms of the unusual. It is small in size but lacks nothing in quality.

The price is \$9.49. Film for 8 exposures is 25 cents. Both prices include the war tax.

All Dealers.

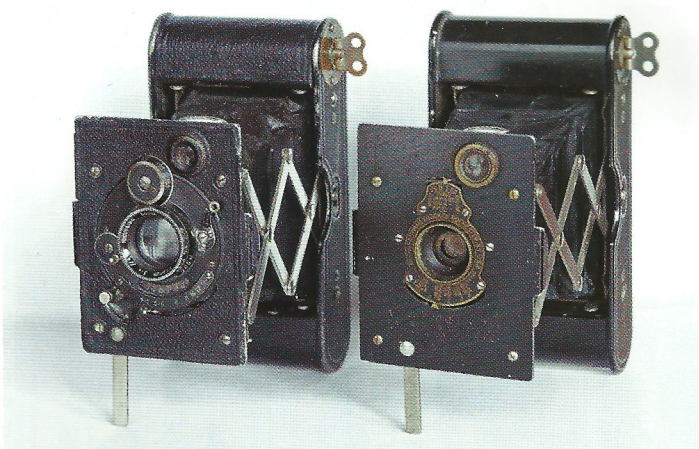
Eastman Kodak Company, Rochester, N. Y., *The Kodak City*

ACTUAL SIZE

Advertentie uit 1920 waarin de verkoopargumenten staan waarmee de VPK gedurende vele jaren werd gepromoot: onderdeel van je garderobe, altijd klaar voor de onverwachte foto, klein en goede kwaliteit.

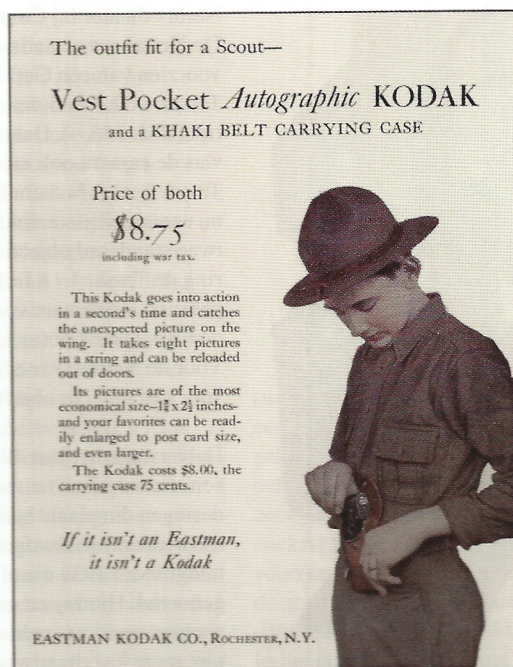
uit Parijs is een magazijn camera voor onder andere 8x8 cm glasplaatjes en vormt een vroeg voorbeeld van een kleine en compacte camera voor de jaszak. Opvallend is het gebruik van metaal en de toepassing van scharende zijsteunen in plaats van een loopbodempod. Eveneens in

De VPK is niet zomaar uit de lucht komen vallen. De camera maakt deel uit van een lange geschiedenis die al tientallen jaren voor het verschijnen van de VPK is begonnen. Met de opkomst van de snapshotfotografie vanaf eind jaren 1880 ontstaat een beweging richting steeds kleinere opnameformaten. Voor de ambitieuze fotograaf is 4x5 inch of 9x12 cm nog lange tijd het absolute minimumformaat, maar er komen steeds meer amateurs voor wie kleinere foto's en eenvoudiger camera's een uitstekend alternatief zijn. De Omnigraphie uit 1887 van Eugene Hanau

Rechts: VPK, zeer vroeg model (Kay S-01) uit zomer 1912. Links: special versie met Compur sluiters en Taylor-Taylor-Hobson Cooke f/4.5 Aviar, ca. 1922-1926.

Frankrijk brengt Jules Carpentier in 1892 zijn Photo-Jumelle uit, een taps toelopende boxvormige magazijncamera voor 12 platen van 4,5x6 cm. Deze afmeting wordt bekend als vestzakformaat en veel toegepast in het eerste decennium van de twintigste eeuw, wanneer toestellen verschijnen als de Block-Notes van Gaumont & Cie (1902), Westentaschen Tenax van Goerz (1908), ICA Atom (1909), Murer Folding Pocket van Murer & Duroni (1910) en de Duchessa van Contessa Nettel (1913). Belangrijk verkoopargument is natuurlijk steeds hun beperkte omvang: "le plus léger, le moins volumineux" (de lichtste, de minst omvangrijke), "bequem für die Westentasche" (comfortabel voor de vestzak), "undoubtedly the smallest practical camera made. The only real vest pocket camera" (ongetwijfeld de kleinste praktische camera die gemaakt wordt. De enige echte vestzak camera). Vaak wordt in de advertenties eveneens de nadruk gelegd op de hoge kwaliteit van de uitvoering, bijvoorbeeld met een Compound sluiters en objectieven als de Zeiss, Goerz of Cooke Anastigmaten of Zeiss Tessar.

The outfit fit for a Scout—

Vest Pocket Autographic KODAK

and a KHAKI BELT CARRYING CASE

Price of both
\$8.75
including war tax.

This Kodak goes into action in a second's time and catches the unexpected picture on the wing. It takes eight pictures in a string and can be reloaded out of doors.

Its pictures are of the most economical size—1½ x 2½ inches—and your favorites can be readily enlarged to post card size, and even larger.

The Kodak costs \$8.00, the carrying case 75 cents.

*If it isn't an Eastman,
it isn't a Kodak*

EASTMAN KODAK CO., ROCHESTER, N. Y.

Om ervoor te zorgen dat de VPK overal probleemloos mee naartoe kon worden genomen waren er zeven verschillende tasjes beschikbaar, van de gebruikelijke leren cameratasen in diverse kwaliteiten tot handtasjes, draagzakjes en tassen voor aan de broekriem. Uit: *Boy's Life*, mei 1921

Een kenmerk van de meeste vestzakcamera's is dat de behuizing gemaakt is van metaal, waardoor ze compacter zijn dan houten toestellen en toch stevig. De scharende steunen waarmee de lensplank aan de camerabody is bevestigd vormen een tweede kenmerk. Door deze constructie hoeft de gebruiker de lensplank niet over een rail naar voren te trekken, wat ten eerste omslachtiger is en ten tweede het risico op een foute afstandinstelling met zich meebrengt.

De Ensignette No. 1 van Houghtons Ltd (1909) voor opnamen van 3,8x5,7 cm en de No. 0 Folding Pocket Kodak (1902) voor 4,1x6,4 cm mogen niet ontbreken in het rijtje van vestzakcamera's. In tegenstelling tot de hierboven genoemde apparaten zijn het geen platencamera's maar rolfilmtoestellen. Deze hebben als voordeel dat ze eenvoudiger en sneller zijn in het gebruik. Tussen twee opnames is er geen gedoe met plathouders én de fotograaf hoeft naast de camera niet ook nog een voorraadje van deze houders mee te nemen. Wanneer de VPK in 1912 verschijnt zijn de vestzakcamera's dus niets nieuws, maar Kodak weet er als zo vaak een groot succes van te maken.

HET BEGIN

Eastman Kodak introduceert in Kodakery, hun tijdschrift voor de fotovakhandel, in april 1912 de VPK. Ze beginnen met de constatering dat de verkoop van Kodaks elk jaar toeneemt, maar dat de echt grote groei plaatsvindt in de jaren dat men iets radicaal nieuws te bieden heeft. In 1912 is dat de VPK, die een nieuwe impuls zal geven aan de amateurfotografie. Alle bestaande klanten en duizenden nieuwe klanten zullen er een willen hebben, voorspellen ze. Om te kunnen voldoen aan de vraag, begint men al vroeg met het opbouwen van een voorraad camera's. Op 7 december 1911 geeft Eastman Kodak opdracht voor de productie van de eerste 10.000 stuks. Op 30 januari, 5 maart, 5 april, 16 april en 7 mei volgen opdrachten voor telkens weer 10.000 exemplaren. In juni, juli, augustus en september geeft men opdracht voor telkens 20.000 camera's. Het totaal voor 1911 en 1912 bedraagt 140.000 stuks. Evengoed maakt de firma gedurende de eerste maanden na de introductie amper reclame uit angst om niet aan de vraag te kunnen voldoen. In april adviseren ze de handelaren om tijdig en ruim te bestellen. Pas als de productiecapaciteit groter is dan de vraag, zullen ze overgaan tot een grootschalige reclamecampagne. Gedurende de zomermaanden verdeelt men de beschikbare camera's zo eerlijk mogelijk over alle handelaren. Pas in de herfst kan men de achterstand inhalen en alle bestellingen leveren en tegelijkertijd een voorraad opbouwen. In december is het punt bereikt dat de reclamecampagne groots gestart wordt.

DE PROMOTIE

Eastman Kodak is in 1912 een zeer grote speler. In 1909 bedraagt hun aandeel in de totale omzet van de foto-industrie in de U.S.A. 43%. Via een uitgebreid netwerk van lokale fotozaken, eigen grote winkels in de belangrijkste steden en verkooppunten in bijvoorbeeld drogisterijen,

gaan hun producten tot in de uithoeken van het land over de toonbank. Daarnaast beschikken ze over een soortgelijk netwerk in Europa en grote vestigingen in de overige werelddelen. De kanalen om al die tienduizenden VPK's aan de man en vrouw te brengen zijn er dus. Met welke argumenten gaat Eastman Kodak de camera's vervolgens verkopen?

"When the Vest Pocket Kodak appeared last year, it so rounded out the Kodak line that it looked to be impossible to make the line more complete", schrijft de firma in Kodakery van april 1913. De VPK is dus niet een camera die los staat van de rest. Ze is onderdeel van een totaalaanbod, maar vervolmaakt dat ook en heeft er dus een eigen plek in. Wat is hiervan terug te zien in de promotie van het toestel? Uit een inventarisatie van niet VPK gerelateerde Kodak advertenties uit de periode 1910-1913 blijkt dat de firma vooral inspeelt op het fotograferen van vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals vakanties en uitstapjes. Slogans zijn: "all out-doors invites your Kodak" en "on every outing: Kodak". Op de tweede plaats komt het familie-archief, waarbij het bijhouden van een fotografisch dagboek van gezin en familie

August 12, 1912. STEAD'S REVIEW.

Every Soldier should have a Vest Pocket Kodak.

A Vest Pocket Kodak gives the soldier the opportunity of obtaining a personal picture-record of stirring moments in actions that will be told in the history of this, the greatest war the world has ever known.

Before your friend leaves for the front, give him a "Soldier's" Kodak - The Vest Pocket Kodak. It will please him more than anything else could.

It is light, never in the way, easy to operate, and takes pictures $2\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches, which may be easily enlarged. Price, 30/-.

Write for Circular, giving full details and specimens of work. Of all Kodak dealers and

KODAK (Australasia) LTD.,
Incorporating Baker & Rouse Propy. Ltd.,
"THE BLOCK," 224 Collins Street, Melbourne; 379 George Street, Sydney; Brisbane, Adelaide, Hobart, Townsville, Townsville, Rockhampton, Broken Hill, Wellington (N.Z.), Auckland (N.Z.), Dunedin (N.Z.).

In Australië werd uitgebreid reclame gemaakt voor de Soldier's Kodak, met slogans als "Give him a Soldier's Kodak", "The right gift for the soldier", "Take a Soldier's Kodak to the front" en "Take war pictures with the Vest Pocket Kodak".

OGNI UFFICIALE E SOLDATO
dovrebbe provvedersi dell'apparecchio fotografico
Vest Pocket Kodak
Dato il suo piccolo formato e minimo peso può essere comodamente portato in una tasca della divisa, senz'alcun disturbo.
Formato delle negative $4 \times 6\frac{1}{2}$ cm.
Dimensioni $25 \times 60 \times 120$ mm.
Peso 260 grammi
Migliaia di questi piccoli apparecchi sono in uso.
Il Vest Pocket Kodak con borsa L. 40
Idem con obj. Kodak Anastigmat " 60
Chiedete particolari
KODAK SOCIETÀ ANONIMA
MILANO Corso Vitt. Em. 34 | VENEZIA P.zza S. Marco, 52
NAPOLI Via Roma, 288 | ROMA Corso Umberto, 350

Elke officier en soldaat zou voor zichzelf deze camera moeten aanschaffen, zegt de vrije vertaling van de Italiaanse advertentie uit circa 1915

wordt gestimuleerd met slagzinnen als: "at home with the Kodak" en "keep a Kodak story of the children". De advertenties over een Kodak camera als fotografisch notitieboek voor het vastleggen van de dagelijkse bijzondere momenten sluiten goed aan bij de bovenstaande twee. Verder zijn er nog advertenties die de eenvoud van Kodak-fotografie benadrukken en die Kodak camera's promoten als een luxueus artikel en/of geschikt cadeau.

Een inventarisatie van verkoopargumenten voor de VPK in de jaarlijkse Kodak catalogi van 1912 tot en met 1926 laat zien dat het toestel goed past in het beeld van probleemloze familiefotografie en fotografisch notitieboek. De opmerking dat een VPK altijd gereed is voor actie komt voor in nagenoeg alle jaren. De camera is zo compact en glad dat die gemakkelijk in een vestzak of damestas glijdt en altijd wel kan worden meegenomen en nooit in de weg zit. De suggestie dat je altijd een VPK

Brownie Enlarging Cameras

With one of these cameras it's just as easy to make first-class enlargements from your favorite negatives as it is to print on Velox paper. In fact, the two processes are very much the same excepting that, in ordinary printing, the negative and paper are in close contact, while in enlarging, the paper is at some distance from the negative, with a lens in between.

The Brownie Enlarging Camera consists of a light-tight cone with attachments to hold a negative at the small end, and a sheet of Bromide or Velox paper at the other. They are collapsible so that they fold flat and may be conveniently carried in a suit case.

No. 2. Brownie Enlarging Camera, for 5×7 enlargements from $2\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ negatives. \$2.00
No. 3. Ditto, for 8×10 enlargements from $3\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ negatives. 3.00
No. 4. Ditto, for 8×10 enlargements from 4×5 negatives will also take $3\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ negatives. 4.00

V. P. Kodak Enlarging Camera
Made upon the same principle as the Brownie Enlarging Camera, the Vest Pocket operates in the same simple manner, but it is so small of itself that it is not made collapsible.
It makes $3\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ enlargements from $1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ negatives.
Vest Pocket Kodak Enlarging Camera, \$1.75

Al meteen vanaf 1912 was er een vergrotingscamera voor VPK negatieven verkrijgbaar, die vergrotingen maakte op het populaire ansichtkaartformaat van $8,3 \times 14$ cm. Andere accessoires voor de VPK waren een portretvoorzetsels, filters, film ontwikkeltank, spoel-adapter voor de tank, een "serial

printing frame", statief adapter (de VPK heeft geen statiefmoer) en een draadontspanner adapter.

bij je moet hebben voor het fotograferen van die onverwachte maar dagelijks voorkomende bijzondere gebeurtenissen komt ook vaak terug. Als we de advertenties mogen geloven zijn er dus geen belemmeringen om een fotografisch dagboek en archief bij te houden van familie, vrienden en alle leuke dingen die je zo vaak schijnt tegen te komen. Tot zover de gemeenschappelijkheden.

In de drempelvrije Kodak-fotografie neemt de VPK een bijzondere plaats in en onderscheidt het toestel zich van de andere modellen. De reclame-campagnes voor Kodak camera's proberen al sinds 1888 te stimuleren dat mensen bij zoveel mogelijk gelegenheden foto's maken, want dat zorgt voor meer omzet van films en fotopapier en daar is het meest aan te verdienen. Met de VPK probeert Eastman Kodak de fotografie in een hogere versnelling te krijgen. Fotograferen bij uitstapjes en familiegebeurtenissen volstaat niet meer, want elke dag zijn er momenten waarop je foto's kunt maken. Het kleine formaat van de camera speelt daarbij een belangrijke rol. Gedurende een aantal jaren (circa 1916-1920) wordt de VPK op twee manieren vergeleken met een horloge. Het toestel is zo zorgvuldig en betrouwbaar gemaakt als een klokje, maar veelzeggender is dat je de VPK niet meeneemt als een gewone camera, maar draagt als een (vestzak)horloge. "You don't carry it, you wear it – like a watch" en "The Vest Pocket Kodak has become a requirement of one's personal wardrobe."

De vergelijking met horloges en klokken gaat nog verder. "Your other camera", staat er boven een advertentie van september 1917, om te vervolgen met: "Although you have a grand-father's clock in the hall, a Dresden clock on the drawingroom mantel, an alarm clock in your bedroom, a chronometer in your motor car and an eight day clock on your office desk, you always wear a watch. Similarly you may have and carry other cameras - you wear a Vest Pocket Kodak. It's the accurate, reliable, unobtrusive little Kodak that you can have always with you for the unexpected that is sure to happen." Het maakt niet uit hoeveel andere camera's je al hebt, de VPK is er om erbij te hebben zodat je nooit zonder fototoestel zit. "No matter how many other cameras the amateur may possess there will always be times when the larger instruments prove burdensome, and here the little Vest Pocket Camera comes into its own."

DOELGROEPEN

De standaard VPK voor de familiefotograaf bezit geen indrukwekkende specificaties: een achromatische meniscuslens van f/11 in een Kodak Ball Bearing sluiters met tijden van 1/25, 1/50 seconde, plus B en T instelling. Volgens Eastman Kodak is dit ruim voldoende voor gewone fotografie. Uit de handleiding blijkt echter dat de zon dan wel goed moet schijnen en liefst ook direct op het onderwerp. Bij zwakke zonneschijn of bewolking lopen de sluitertijden al snel op naar 1/2 en 1 seconde en zijn opnamen uit de hand niet meer aan de orde. Voor degenen die meer snelheid en de voordelen van een beter objectief wensen verschijnt in juli 1912 een Special uitvoering met een Zeiss Kodak Anastigmat f/6.9 en Kodak Ball Bearing sluiters voor \$ 25. Vanaf januari 1915 is de Vest Pocket Autographic Kodak Special met f/7.7 anastigmat verkrijgbaar. De voordelen van een anastigmat worden zeker tot 1920 telkens herhaald in de Kodak catalogi: "... for those who want the microscopic definition of the anastigmat ..." en "... absolute sharpness and flatness of field ...". In de jaren '20 verschijnen nog hoogwaardiger toestellen, maar hierover later meer. Met VPK Specials spreekt Eastman Kodak de groep meer ervaren en/of veeleisender fotografen aan. Dat past ook goed bij hun bewering dat een VPK altijd van pas komt, hoeveel andere camera's je ook bezit.

Uit de promotiecampagnes komt nog een derde doelgroep naar voren, namelijk de liefhebbers van luxe en hebbingen. "The appearance of the Vest Pocket Kodak is so suggestive of quality, that it makes an ideal camera for gift purposes on holidays, birthdays, at graduation time, and such occasions", staat in de Kodak catalogus van 1914. Er wordt een speciale uitvoering gemaakt met een Kodak Anastigmat f/8 die inclusief een luxe leren tas in een met blauwe zijde gevoerde Kodak Gift Case te koop is voor \$ 15. Het geheel is verkrijgbaar vanaf oktober 1913, mooi op tijd voor onder de kerstboom. Vanaf februari 1914 is de f/8

De Vest Pocket Kodak Gift Case was verkrijgbaar vanaf oktober 1913 maar was een jaar later al weer uit het assortiment. Het was bedoeld om van de VPK een aantrekkelijk cadeau te maken.

Foto © www.pacificrimcamera.com

uitvoering ook zonder Gift Case en tas verkrijgbaar voor \$ 12. Vermoedelijk is de Gift Case niet het doorslaande succes waarop men gehoopt heeft, want na december 1913 komt die niet meer terug in advertenties en na 1914 niet meer in de Kodak catalogi. Tot in 1917 wordt de Vest Pocket Autographic Kodak wel nog aangeprezen als het ideale cadeau.

DE VPK IN DE EERSTE WERELDOORLOG

VPK foto door Marius Vasse (1891-1987) van een Franse Renault FT tank, 18 juli 1918, Saint Gengoulph (CC BY 2.0). Het is typerend voor amateurfoto's uit WO1 dat ze amper gevechtshandelingen laten zien, maar taferelen uit het kampeven, verwoeste plaatsen en objecten die overblijven na de gevechten. <https://www.flickr.com/photos/vas-nic64/3962928238/in/photostream/>

Op 28 juli 1914 begint de Eerste Wereldoorlog. Menigeen verwacht dat de soldaten met Kerstmis alweer thuis zijn, maar al gauw wordt duidelijk dat het geen oorlog is van slechts een paar maanden. In januari 1915 brengt Eastman Kodak in het artikel "The Soldier's Kodak" in de Canadian Kodak Trade Circular de mogelijkheden onder de aandacht van dealers om de VPK te slijten aan de militairen die naar het front gaan. Op dat moment bevinden zich meer dan 25.000 soldaten in Canadese trainingskampen en als die in het oorlogsgebied worden ingezet volgen weer nieuwe rekruten die op hun beurt geïnteresseerd zijn in een camera. De argumentatie is dat de soldaat zijn eigen verhaal van de oorlog kan vertellen met zelfgemaakte foto's. Elke soldaat wil natuurlijk de heldendaden vastleggen en dat kan goed en gemakkelijk met een VPK. De camera is klein, licht, stevig en eenvoudig te bedienen. In de Franse brochure "Le Kodak du Soldat" van eind 1914 of begin

1915 worden ook de pluspunten van de VPK benoemd: licht, klein, solide, eenvoudig, praktisch en efficiënt. De VPK zorgt voor blijvende en waardevolle aandenkens die later voor kinderen en kleinkinderen aanleiding zijn om te vragen naar de rol die (groot)vader in de grote oorlog van 1915 heeft gespeeld, aldus de brochure. Enkele ongedateerde Franse advertenties maken eveneens reclame voor Le Kodak du Soldat en gebruiken daarbij ook het argument dat elke soldaat blijvende herinneringen wil bewaren aan zijn rol in de oorlog.

In Australië wordt de VPK intensief als Soldier's Kodak gepromoot, op 20 januari 1915 nog met één zin in een Kodak advertentie voor vakantie-foto's, maar vanaf april met gerichte advertenties in diverse kranten. Ook hier worden weer dezelfde argumenten gebruikt en zelfs dezelfde zinnen als in Frankrijk. Het valt op dat de advertenties zich vaak richten op achterblijvende familie en vrienden en hen aanspoort om de militair die naar het front gaat een VPK cadeau te doen. Hiermee kan hij dan de heldendaden vastleggen en onbetaalbare foto's mee terugbrengen. Een ander vaak gebruikt argument speelt in op het verlangen om elkaar weer te zien. "When your soldier relative is at the front, you will often be longing for a glimpse of him: just as he will be longing for a peep of home."

There's Cheer in the Pictures from Home
To a homesick boy at the front, a picture of Dad pushing the lawnmower in the old front yard is worth more than the Croix de Guerre.
Pictures of Mother—how much they mean to him now! And of his sister—perhaps she is "waiting her hair up" by this time—all the old, familiar scenes around the village—yes, and that little girl with the big blue eyes, that lives around the corner—these will mean a world of comfort to the boy who is homeless among a million strangers.
The Y.M.C.A., the Red Cross, the Knights of Columbus and kindred organizations are doing a world of good in ministering to the bodies and minds of our boys. But in their hearts, homes are first. Cheerful letters and cheerful pictures from home—these will keep their hearts light and their courage high.
EASTMAN KODAK COMPANY, Rochester, N. Y., The Kodak City

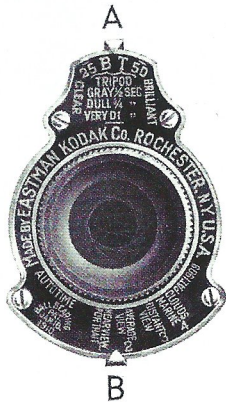
De advertentie uit 1918 is gericht op de familie van militairen en speelt in op de (veronderstelde) gevoelens van eenzaamheid en het verlangen naar thuis van de mannen in de oorlog. Met vrolijke brieven en foto's van thuis kan men hen een hart onder de riem steken.

militair kamp in stand, wat dan wordt verpakt als een bijdrage aan de grote taak van het vaderland in de oorlog. Van 1915 tot en met 1918 worden 705.000 VPK's geproduceerd. Ze zijn niet allemaal door soldaten gebruikt, maar het cameraatje heeft zeker bijgedragen aan een omvangrijk beeldarchief van het dagelijks leven achter het front.

NA DE OORLOG

Een positionering van de VPK als onderdeel van je dagelijkse garderobe heeft als risico dat het toestel gezien gaat worden als een overbodig hebbeding of als een niet-volwaardig (reserve)toestel. In 1921 nuanceert Eastman Kodak het beeld: "With the autographic feature and an amazing compactness, they have come into general use as pocket note books for recording the incidental events of every day life. But they are also capable of producing important and artistic pictures. In fact, they are much used as general service cameras", en "The Vest Pocket Kodak is everybody's camera ... This is increasingly true since there is a considerable choice among the various models of the Vest Pocket Kodak. There is now a focusing model as well as one with fixed focus,

De meeste VPK's zijn voorzien van een Autotime schaal, die het voor leken gemakkelijk moest maken om de correcte tijd en diafragma instellingen te kiezen. Bij A stelde men de zonneschijn in (clear of brilliant) en bij B het onderwerp (portrait/near – average – distant – marine/clouds). Hier onder stonden de diafragma waarden, in dit geval van 1 t/m 4, maar soms ook in de US schaal of f-schaal. 1=f/11, 2=f/16, 3=f/22 en 4=f/32. De fixed focus camera is ingesteld op een hyperfocale afstand met de meest optimale scherptediepte. Ik meen dat deze bij de meniscus achromaat versie ongeveer 3 meter is. Dit is een acceptabele afstand voor portretten omdat het scherptebereik begint bij circa 1,5 meter. Door te diafragmeren wordt de scherptediepte groter en vallen ook objecten veraf binnen het scherptebereik.

and there are four different lens equipments, two different finishes, five different prices." In de jaren daarna wordt steeds herhaald dat het bij zo'n populaire camera alleen maar passend is om die aan te bieden in varianten die aansluiten bij alle uiteenlopende wensen. Het focusseerbare model waarvan hierboven sprake is, behoort tot de top van de VPK's. De eerste uitvoering wordt in mei 1921 in Kodakery geïntroduceerd. Het toestel van \$ 15 heeft een Ball Bearing sluiters en Kodak Anastigmat f/6.9 die instelbaar is op 3, 3 1/2, 4, 5, 6, 8, 10, 15, 25 en 100 feet (van 90 cm tot 30 meter) door aan de lensvatting te draaien. In april 1924 verschijnt een versie met een f/7.7 Kodak Anastigmat voor \$ 13, in januari 1926 gevolgd door een Zeiss Tessar f/4.9 in Compur sluiters. VPK's uit de Verenigde Staten en Canada worden zonder lens en sluiters naar Engeland gestuurd, waar men ze voorziet van meer hoogwaardige combinaties voor de Europese markt. Enkele focusseerbare uitvoeringen uit de jaren '20 zijn: Cooke Series III f/6.5, Zeiss Tessar f6.8 en Cooke Anastigmat f/4.5 in Compur. In 1926 / 1927 komt er een einde aan alle varianten van de Vest Pocket Kodak model A. De totale productie bedraagt ongeveer 1.950.000 exemplaren, waarvan 240.000 niet-autographic modellen.

SAMENVATTING

De VPK is geen baanbrekend innovatief toestel, maar Eastman Kodak heeft kans gezien er bijna twee miljoen exemplaren van te verkopen. De camera past in de ontwikkeling van familie-fotografie en het bijhouden van een dagelijks archief in fotovorm. Het neemt een eigen plaats in door de positionering als onderdeel van de dagelijkse garderobe. Tevens speelde Kodak in op de behoefte van uiteenlopende doelgroepen: een basale camera, een luxueus hebbeding en een kwalitatief goed toestel voor de ambitieuze amateur. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de VPK gepositioneerd als de soldier's camera, die enerzijds de soldaten in staat stelde om een fotografisch verslag van het "avontuur" bij te houden en anderzijds onmisbaar was bij het in stand houden van een nauwe band tussen familie en vrienden thuis en de militair in het oorlogsgebied.

LITERATUUR

- Vest Pocket Kodak Camera 1912 – 1935 : a guide, door Jay. H. Kay, 2006
- Collectors guide to Kodak Cameras, door Jim & Joan McKeown, 1981
- Kodak Cameras : the first hundred years, door Brian Coe, 1988
- The Vest Pocket Kodak camera : a definitive description, door George Layne. In: Journal of the International Kodak Historical Society, 1988 nr. 2
- The lazy-tongs Vest Pocket Kodak, door Jim Anderson. In: Photographica World, 1997 nr. 82
- A second look at the Vest Pocket Kodak, door Keith Christie. In: Photographica World 2001 nr. 95
- Before the Vest Pocket Kodak, door Bob White. In: Photographica World, 2013 nr. 143
- Kodak catalogi, Canadian Kodak Trade Circular, Eastman Kodak Trade Circular, Kodakery
- The Vest Pocket Kodak & the First World War, door Jon Cooksey, 2017 (beknopte inleiding op camera, vooral voorbeelden VPK fotografie)